SLOVENEC.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja:
Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.
V administraciji prejeman velja:
Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.
V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserate) **vsprejema upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni" Kopitarjeve ulice št. 2.**
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.
Vredništvo je v **Semeniških ulicah št. 2, I., 17.**
Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.
Vredništva telefón-štev. 74.

Štev. 76. V Ljubljani, v torek 5. aprila 1898. **Letnik XXVI.**

Židje v Trstu.

(Izvirni dopis.)

(Konec.)

S tem činom se je pokazal žid zopet v svojem elementu in da se mu je ponudila taka prilika, pokazati svoje sovraštvo, to ga najbrže napolnjuje z brezmejno slastjo!

Vendar nasledki niso izostali: precejšnji del tudi italijanskega prebivalstva tržaškega je nevoljen, da ne rečemo več, radi tacega krivičnega postopanja tržaškega magistrata, kateremu narekuje žid vse važne občinske posle. Ker pa je tržaška javnost izpoznala krivičnost po židovstvu navdihovanega magistrata, bil bi sedaj najugodniši trenotek, da se ne da zopet zazibati v sladko spanje nezavesti po trž. žid. listih, marveč da ostane trezno in da se jame še bolj in bolj zavedati vseh neizmernih škod, kakoršne je že prineslo židovstvo tržaškemu prebivalstvu obeh narodnosti. Naj pregledajo vsi trezni krogi tržaški, vsi pravicoljubni ljudje vrsto let, v katerih ima jud v svojih krempljih vso javno oblast, vse večje trgovstvo, vse najvažniše postojanke javne posesti, in videli bodo, spregledali bodo, kako daleč je že zabredel Trst, kako daleč v močvirje materijelne razpalosti in demoralizacije!

V tem trenotku naj bi izpoznali vsi zares dobri krogi tržaški, da le jud je oni zli duh, ki seje prepir med obe narodnosti s svojim demoničnim vplivom nenravnega časopisja, in Italijani naj bi združeni s slovenskimi katoličani vstali kakor jedna moč proti skupnemu nevarnemu sovražniku.

Še je čas in najlepša je prilika zdaj izpoznavati to, da se mrzlično napete razmere v Trstu, katere vzdržuje zlobni zvijačni žid, poravnajo in da živita obe narodnosti med seboj kakor dobri bratje pod jedno streho. Kaj hoče ves razpor, kaj hočejo vsi cilji »iredente«, tega židovskega stvora? Prav ničesar druzega, nego vzdržavati oba naroda v napetem sovraštvu, od katerega jedino — zapomnijo naj si to Italijani! — bode imel konečni in ogromni vspeh žid, jedino le žid!

Ali ne dela žid po vsem svetu jednako?! Ali ne ščuva prav povsodi rod na rod, da se držita v krvavem spopadu, mej tem pa se žid krohotaje okorišča z realno in duševno lastjo prepirajočih?

Prav po vsem vesoljnem svetu se pojavlja jednaka namera židovstva, namera, dobiti krščanstvo pod svoje blatno stopalo, in zato je boj židovstva proti krščanstvu.

Čas pa je, skrajni čas, da se list obrne, da vstanejo skupno proti skupnemu sovražniku. V Trstu je nastopil za to zdaj jako ugoden trenotek, naj bi ga ne prezrli merodajni krogi, marveč porabili priliko, ki jim jo je ponudil žid sam, v obrambo pravice, miru in ljubezni.

Sebična mažarska železniška politika.

Mažari niso samo sebični nego tudi zviti političarji. To dokazuje njihova trgovska in železniška politika. Vse železnice se morajo na njihovo zahtevanje tako zidati, da ostanejo le njim koristne. Kar počno v tem pogledu na Ogerskem, znano je dobro; kar delajo pa glede železniških zvez s Hrvatsko, Dalmacijo in Bosno, to prikrivajo ter dolže pri vsaki priložnosti Avstrijo, češ da je ona protivna, da se ne zveže s železnico Bosna in Dalmacija ter Hrvatska. In to se zatrjuje tako resnobno, da nekateri tem trditvam verujejo, čeravno je vse le slepilo, samo da morejo oni tem ložje za se delati.

Tako smo trdili tudi mi, kadarkoli smo pisali o železniškem vprašanju na iztoku in jugu naše države, saj so nam dobro poznate nakane mažarskih politikov. Žalostno je le, da so ljudje in sicer še uplivni, tako kratkovidni, da verujejo zamamljivim mažarskim besedam o nesebičnosti. Najbolji dokaz za to so razprave o dalmatinskih železnicah. Štirideset let je že, pravi »Obzor«, kar se razpravlja o dalmatinskem železniškem vprašanju. Prva misel je bila, da se zveže Split prek Sarajeva z Belgradom. Toda to takrat ni bilo mogoče radi mednarodnih razlogov, ker je Bosna takrat bila še turška.

Tedaj je izdelana druga osnova, da se Split prek Krima skozi Hrvatsko zedini po železnici z monarhijo. Tudi ta železnica bi bila morala bodisi prek Bosne, bodisi prek bivše Krajine. Progi skoz Bosno so se upirali isti razlogi, kakor pri prvej progi prek Serajeva na Belgrad. Železnica bi se bila tedaj morala zidati skoz bivšo vojaško krajino do Ogulina ter se tukaj zediniti s železnicami monarhije. Po tem takem je imela Avstrija sama sezidati železnico do Knina; a od tukaj do Ogulina pa dogovorno Avstrija in Ogerska. Avstrija je svoj del sezidala; o tem se ne da več razpravljati.

Železnica je gotova, ona vozi vsaki dan dvakrat od Splita do Knina in nazaj. Ker je pa to zakotna železnica brez vsake zveze, zato je pasivna in Avstrija mora nadoplačati vsako leto zanjo do 40.000 gld. Avstrija je gotovo ni sezidala, da jej bode pasivna, nego z očitnim namenom, da se

LISTEK.

Triglavska luknja.

Očitalo se mi je, da iztaknem in popišem vsako luknjo na Kranjskem, kar moram zavračati. Vendar, da se mi to ne bo očitalo po krivici, hočem res opisati neko luknjo, to je Triglavsko luknjo.

Izvedel sem bil, da je nad Staro Fužino v Bohinju soteska, podobna Vintgarju. Namenil sem si torej, da si ogledam to sotesko; za vodnika se mi je ponudil pridni in nadarjeni dijak Anton C. iz Stare Fužine. Ko sva se na njegovem domu napravljala za ekspedicijo, povedal mi je Anton C., da je jedno uro nad sotesko velika otlina, v kateri še nobeden ni bil, in si nobeden vanjo ne upa. Kaj ko bi še tje noter utaknila nos? Brž je bilo skleneno, da preiščeva tudi to luknjo; zato je skočil Anton hitro v prodajalnico po kup žveplenk in lojevih sveč. S tem so bile priprave končane, in mahnila sva najprej proti soteski.

Jutranji hlad je že minul, ko sva prišla do spodnjega dela soteske. — Skozi sotesko se pretaka bistri potok Mostnica in zato sotesko lahko imenujemo Mostniško sotesko. Na obeh straneh soteske so visoke gole skale, ali pa sem ter tje koščki gostega gozda. Tu in tam se skale pretrgajo, in ondi se lahko pride čez vodo. V premnogih slapih in kataraktih šumi voda skozi sotesko. Marsikje so skale tesno skupaj, da se nad skalami skoraj strinja grmovje in drevje. Soteska je dolga kake pol ure in je zares lepa. Od turistnega hotela ob Bohinjskem jezeru bi se prišlo do nje v jedni uri. Zakaj ta soteska se začenja precej za vasjo Stara Fužina. Rad bi jo šel gledat marsikak tujec, ko bi — vedel zanjo. Pač se premalo brigamo, da bi odkrili tujcu bisere svoje domovine!

Vendar se pa Mostniška soteska ne more meriti z Vintgarjem, in tudi ne s krasno sotesko ob izviru Bohinjske Bistrice. Zakaj stene v Mostniški soteski niso skoro nikjer nad 10 m. visoke. Torej bi se težko izplačalo pot delati skozi njo. Pač pa bi se izplačalo napraviti čedno stezo po levem ali desnem bregu nad skalami. Tudi se od spodnjega konca navzgor precej daleč lahko pelje s plavom v sotesko.

Soteska me je nekoliko prevarila. Po tem, kar so mi ljudje prej pripovedovali o njej, pričakoval sem kaj bolj veličastnega. Morebiti me bo prevarila tudi ona neznana luknja? — V takih mislih sem korakal s svojim spremljevalcem Antonom proti lepi ravnini Voje, ki se razprostira severno od soteske. Torej še jedno uro bova hodila od soteske dalje, predno prideva v luknjo! In v taki vročini, kot je avgusta meseca opoldne! Pa zraven še lačna! Ne boš!

Vsedla sva se v hladno bukovo senco ob bistrem potočku, ki skaklja v deročo Mostnico; povžila sva južino, sezula se in ohladila noge v potočku kot zvesta Kneippovca; nato pa hajdi dalje!

Hodila sva po rudeče zaznamovani poti, ki vodi čez ravnino Voje na Triglav. Koncem ravnine sva zapustila rudeča znamenja, mahnila na desno v hrib in v nekaterih minutah sva prišla pred velikansko pečino. Ob dnu pečine sva zagledala veličastni uhod v otlino, katero sva iskala, uhod v »Triglavsko luknjo«.*)

Začetek otline tvori velikanska visoko obokana dvorana, če jo smem tako imenovati. V tej »dvorani« je še popolnoma svetlo, ker je uhod velik. V zadnjem koncu »dvorane« sva ugledala dolbino, ki vodi še dalje.

Ako stopiš nazaj ven pred uhod, razkrije se ti lep razgled. Pod seboj vidiš nižavo — zgornji del ravnine Voje, na nasprotnih hribih in po bregovih okrog sebe zreš planinski gozd, nad seboj pa velikansko sivo pečino, čez katero šumé odnašajo vetrovi oblake. Pred uhodom v otlino sva

*) Kakor znano, pravi ljudstvo skalnim otlinam sploh le ‚luknja'.

ta železnica nadaljuje ter zveže z ostalo mrežo monarhije, ker bi tako bila eraru koristna. Način, kako je sezidan kolodvor v Kninu, dokazuje, da se po nameri avstrijske vlade ni imela železnica tukaj dokončati nego se dalje razširiti. Z osnovo proge do Ogulina so se Dalmatinci zadovoljili, ker za takrat ni bilo druge točke, kjer bi se bila mogla ta železnica zediniti z drugimi v državi. Ko je bila pa Bosna okupirana in Dalmacija, ki je do takrat imela svoje lastno carinsko področje, zedinjena v tem pogledu z občnim carinskim področjem, spremenile so se okolnosti ter izdelana je bila zopet nova osnova.

Po tej osnovi naj bi se železnica nadaljevala od Knina skoz nusko dolino do Novega, na progi Novi-Sisek-Zagreb. S tem bi se bila dosegla dvojna svrha: dalmatinska železnica bi bila zvezana z bosansko in hrvatsko železnico. A še tretja zveza bi bila lahko mogoča, namreč z dolenjsko železnico skozi Bihač na Kulovec in Metliko, kakor je bila zares tudi osnovana pred 30 leti. Toda Mažari so se upirali tej železnici z vsemi silami, in sicer iz čisto jednostavnega razloga, namreč: da je od Novega ložje do Splita nego do Reke. Kalayu je bila ta železnica v interesu Bosne všeč, ker bi bila ž njo Bosna dobila skladišče za svojo robo v najvažnejem pristanišču na iztočnej obali Jadranskega morja.

Vendar Mažari so se odločno uprli. Da pa vendar nekako zedini interese Avstrije, Bosne in Ogerske, predložil je novo osnovo za železnico od Splita prek Aržana in Bugojna do Novega po savskej dolini. S tem bi bila dalmatinska železnica zedinjena pri Novem s hrvatsko in bosansko; toda pot od Splita do Novega bil bi dalji in zavit ter so Mažari zato mogli biti mirni. S tem se je zavrgla stara osnova železnice prek Knina do Novega, ter bi bila Avstrija na ta način skoraj brez svrhe sezidala železnico od Splita do Knina. Avstrija bi po tej osnovi morala drugim pravcem sezidati čisto novo železnico: ona bi morala namreč zidati do Aržana na bosensko-dalmatinskej meji; a ostala proga do Bugojna in Novega bi se morala zidati po dogovoru vseh treh faktorjev. Tudi s to osnovo je bila Avstrija zadovoljna, če tudi se jej je zdela prisiljena, pa je delala že priprave, da se zida proga do Aržana. (Konec slédi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 5. aprila.

Skupni državni proračun provzroča letos avstrijski in ogerski vladi, kakor moremo soditi po dosedanjih poročilih, nekoliko večje preglavice, kakor prejšnja leta. Vzrok temu je, kakor že znano, zahteva vojnega ministra oziroma vojne mornarice, naj se vstavi v proračun blizu 50 milijonov za pomnoženje vojnih ladij. Posvetovanje o tej zahtevi se je pričelo že v nedeljo in se je nadaljevalo včeraj celi dan. Kakor smo poročali, se zahtevi vojne uprave najbolj upirata oba fin. ministra, katerima so finančne razmere skupne monarhije nekoliko bolj znane, kakor pa vojni upravi, in ki vesta, kako veliko breme se bode moralo znova naložiti na rame davkoplačevalcev, ki že sedaj komaj dihajo pod težo dosedanjih davčnih bremen. Po daljšem obotavljanju se je neki vojni minister toliko udal, da se potrebna svota razdeli na pet let in bi bilo toraj treba vstaviti v letošnji in naslednje proračune svoto desetih milijonov. Tudi s tem finančna ministra nista bila zadovoljna in sta zahtevala, naj se ta doba podaljša na deset let in bi toraj odpadlo na vsako leto pet milijonov. Temu nasvetu se pa baje z vso silo upira vojna uprava in se je resno bati, da tudi prodre s svojo zahtevo. Za danes opoludne je napovedan skupni ministerski svet pod predsedstvom cesarjevim, pri katerem se je proračun konečno odobril. Poleg zgoraj označene svote se nahaja v proračunu tudi štiri milijone za skupne vojne potrebščine in zahteva toraj skupna vojna uprava kar 54 milijonov. Velika svota je to, katero bodo avstrijski narodi tem bolj občutili, ker je napovedanih že za leto 1898 obilo novih, deloma res nujnih zahtev, s katerimi je združenih seveda več novih občutnih bremen.

Nagodbeno vprašanje. Takoj po velikonočnih počitnicah, v seji dne 20. aprila, predloži vlada državnemu zboru nagodbene predloge in kvotna deputacija bo morala takoj na delo, da določi konečno ključ, po katerem se bo izračunala kvota za to in onostransko polovico. Kakor znano, mora biti rešena vsa zadeva do prvega maja, kajti le do tega dne je veljaven lansko jesen potrjeni nagodbeni provizorij. Nikakor pa ni misliti, da bi se moglo to kočljivo vprašanje rešiti v kratkem času desetih dnij, in bo gotovo že to veliko vredno, ako poslanska zbornica reši vladno predlogo v prvem branju in jo izroči odseku do 9. maja, ko se snideta delegaciji. Absolutno nemogoče je toraj, da bi s 1. majem stopila v veljavo nova nagodba mej Avstrijo in Ogersko. Nemogoče je to tembolj, ker naša vlada ne more računati niti na jedno stranko v zbornici, ki bi pritrdila zahtevi Mažarov in se sprijaznila s kvotnim sorazmerjem 63·8 : 36.2. Treba bo toraj nadaljnih dolgotrajnih pogajanj mej vladama in kvotnima deputacijama, predno se zjedinijo o kvoti, s katero bodeta kolikor toliko zadovoljni obe stranki. Vse to pa kaže na drugo nujno potrebo, namreč podaljšanje statusa quo najbrže za dobo jednega leta. Tudi iz Budimpešte se je že čula ta vest. No, Mažari se gotovo ne bodo upirali podaljšanju, saj jim je le predobro znano, da ne trpe pri tem niti najmanjše škode. In mi Avstrijci? Izražali bomo nekaj časa svojo nejevoljo nad tem, toda plačali bodemo vse jedno svojih sedemdeset odstotkov in to je glavna stvar.

Grški princ Jurij še vedno ne sme imeti preveč nade na izpolnitev svoje vroče želje, da bi postal namreč guverner krečanski, vkljub temu namreč, da so velevlasti Rusija, Anglija in Francija izjavile, da ga bodo imenovale guvernerjem tudi tedaj, ako bi se sultan protivil temu imenovanju. Sultan si bo pa zadevo najbrže dobro premislil in odnehal od svoje prvotne zahteve, da bodi namreč guverner na Kreti le turški podložnik, in bo morda zadovoljen tudi s kakim drugim možem, da le ne bo grški princ Jurij. In res se že govori, da je predlagal sultan nekega Nemca, ki je sedaj v turški službi, za krečanskega guvernerja. Minuli petek je bil namreč nemški poslanik Marschall pri njem v avdijenci in pri ti priliki se je vršil razgovor tudi o tej stvari. Umevno je, da bo Nemčija in nje prijazna okolica na vse kriplje delovala na to, da se uresniči sultanova želja, vprašanje je le, bodo li ostale velemoči dovolj vztrajne in se ne bodo dale ustrahovati pred sultanom in njegovimi mameluki.

Španija in Severna Amerika. Vedno bolj se bliža čas, ko bode izročil poslanik Zveznih držav v Madridu španjski vladi osodno noto svoje vlade ter takoj na to pobral svoja šila in kopita in pobegnil čez atlantski ocean v Washington. Vsak dan se pričakuje v Madridu napoved vojske in vsi španjski krogi se resno pripravljajo na odločilni trenotek. Le jedno nado goji še Sagastova vlada. Računa namreč na pomoč evropskih velesil in na modro posredovanje vjetnika v Vatikanu. Velevlasti so neki že obljubile, da bodo pomagale Španiji s svetom, toda dejanjsko ne smejo poseči v to zadevo. Največ nade imajo toraj Španjci na posredovanje papeževo. In res se nam je včeraj brzojavno sporočilo, da je posredovanjem nuncija v Madridu sveti oče ponudil kraljici-vladarici svojo pomoč pod pogojem, da takoj ustavi zasledovanje kubanskih vstašev, in da je španjska vlada vsprejela to ponudbo pod gotovimi pogoji. Kaki bi bili ti pogoji, to pač javnosti dosedaj ni znano. Toda nekaj ur pozneje je došlo iz Madrida drugo brzojavno poročilo, kateremu je sledilo tudi jednako poročilo iz Rima, da namreč prvotna vest še ni povsem resnična. Res je namreč le, da je papež po svojem nunciju v Madridu, oziroma po nadškofu Irelandu v Washingtonu izrekel željo, naj bi se zadeva poravnala mirnim potom, ter je ob jednem dal razumeti, da bi ne odrekel eventuvalni prošnji za posredovanje pod gotovimi pogoji. Na to pa, kolikor je dosedaj znano, še ni odgovorila niti jedna, niti druga vlada. In dokler vladi ne prosita za posredovanje, tako dolgo pač ne bode papež ponujal svojega sveta, ker se noče nikomur vsiljevati. Želeti bi bilo res, da bi se to zgodilo in bi se prizadevanju velikega Leona na večer njegovega življenja posrečilo, razvozljati tako zamotano vprašanje, kakor se mu je leta 1885 posrečilo pomiriti Španijo in Nemčijo v zadevi karolinskega vprašanja.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 5. aprila.

(**Vodstvo ljubljanske škofije.**) Sv. Oče je vstregel prošnji stolnega kapiteljna ljubljanskega ter je poverjeno začasno vodstvo agend naše škofije prevzv. nadškofu dr. Jakobu Missia dotlej, da se preseli v Gorico.

(**Vseučiliščni odbor.**) Izprožila se je misel, naj bi se o Veliki noči sošli zastopniki bogoslovnega, pravniškega in modroslovnega slovenskega znanja, da sestavijo skupno spomenico na ministerstvo glede ustanovitve slovenskega vseučilišča v Ljubljani. Posvetovali naj bi se s strokovnega stališča o potrebi in važnosti tega zavoda, o sredstvih in pomočkih, o zadržkih in ovirah. Za zastopnike je odločil bogoslovni profesorski kolegij profesorje gg. dr. Janežiča, dr. Dolenca in dr. Kreka. Od pravnikov so voljeni gospodje dr. Ferjančič, dr. Majaron in svetnik Polec; od »Matice Slovenske« gospodje predsednik Levec in ravnatelja dr. Požar in Šubic.

(**Tržaška »Edinost«**) je pričetkom tega meseca pričela izhajati po dvakrat na dan in sicer v svoji hiši, pod domačo streho. Ta vest je gotovo vzradostila vso ostalo Slovenijo, ki pazljivo zasleduje boj tržaških Slovencev za narodni obstanek. Požrtovalni tržaški rodoljubi so s tem dejstvom dokazali javnosti, osobito pa svojim in našim skupnim nasprotnikom, da ni in ne bode utihnila slovenska beseda ob Adriji, da še živi čvrst, za svoja prava navdušen slovenski rod na braniku za dom in cesarja. Od srca čestitamo na tem vspehu tržaškim rodoljubom, »Edinosti« pa želimo poguma in sreče v skrajno neugodnih političnih razmerah v boju za našega naroda svetinje ter mnogo moralne in gmotne podpore.

(**Jezikovno vprašanje na Štajerskem.**) Pod tem naslovom se poroča graški »Tagespost« z Dunaja: V poslanskih krogih se govori, da sta se dva sodnika iz slovenskih okrajev v področju graškega nadsodišča pritožila, ker nadsodišče izdaje razsodbe v nemškem jeziku in jih morajo okr. sodišča prevajati v slovenski jezik. Nadsodišče naj dopošilja okr. sodiščem razsodbe v slovenskem jeziku za slovenske stranke. Ministerstvo je baje pritožbi odbilo, vendar pa od nadsodišča zahtevalo pojasnila. — V nemškem taboru seveda velika nevolja.

(**Iz dež. šol. sveta.**) Stalnima sta imenovani učiteljici E. Petsche v Selcih in E. Deu v Trebnjem; premeščena je A. Dolinšek z Vrema v Št. Vid na Notranjskem.

(**Imenovanje.**) Sekundarij v tukajšnji bolnici g. dr. I. Premrov je imenovan okrožnim zdravnikom v Litiji.

(**Občina Loka pri Črnomlju**) je izvolila gosp. notarja Ant. Kupljena častnim občanom. Povodom cesarjevega jubileja je gospod Kupljen napravil veliki zvon pri Materi Božji v Vojni vasi. Za to in za druge prijaznosti se mu je imenovana občina skazala hvaležno.

---

našla tudi nekaj ubeljenih kostij; odkod so bile, ne morem soditi.

Stopila sva v ono »dvorano« začetkom otline, odložila svoje stvari na velik kamen in se ohladila. Bila sva vroča, in takima nama ni kazalo lezti dalje v luknjo. — Naposled sva odložila klobuke in slekla suknje — katerih je bilo bolj škoda, kakor kože in srajce — založila sva se z žveplenkami in svečami, prižgala sva si vsak svojo svečo in sva začela lezti skozi dolbino, ki je vodila dalje v otlino. Zapazila sva precej, da otlina ni vodoravna, ampak da se vije nekoliko navzgor. Tudi ni otlina kdo ve kako ozka. Le od začetka je par korakov ozka, potem sva pa prišla sem ter tje v prav velike sobane. In tudi tam, kjer je bilo bolj ozko, ovirale so le stranske stene, navzgor je bilo povsodi dosti prostora.

Seveda tla niso bila gladka. Marsikje je bilo treba precej visoko nogo vzdigniti, in včasih bi bil najraje z zobmi prijel svečo, da bi se bil ložje skopal čez kamenje. Ob stenah sva videla majhne kapnike!

Naposled se je otlina pred nama skoraj zaprla. samo pri tleh je bila še tolikošna luknja, da bi se bilo prišlo po vseh štirih naprej. Ugibala sva, ali bi šla še naprej, ali bi bilo pametno, svojo dragoceno osebnost potiskati v tako-le ozko in temno luknjo, ko se ne ve, ali bova prinesla še vse kosti nazaj ali ne. (Konec sledi.)

(**Pri gospodu Goršiču v Trnovem**) so na ogled do srede po Veliki noči nove orglje, namenjene v Mokronog. Narejene so po najnovejšem čisto pnevmatičnem zistemu (Röhrenpneumatik) z 12 lepimi spremeni. Registrovanje je prav lahko, delo izvrstno ter močno hvali gospoda mojstra. Kdor se le količkaj zanima za orglje, naj si jih ogleda ter se sam prepriča o fini izdelavi.

(**Z Bleda**) Duhovne vaje, katere so vodili gg. misijonarji Nežmah, Krivec in Klančnik, so se vršile od 25. marca do 3. aprila. Ginljivo je bilo gledati, s koliko vnemo se je vdeleževalo domače ljudstvo skupnih verskih vaj. Blejci se niso ustrašili slabega vremena. Od daleč skozi blato in sneg so prihajali na vse zgodaj in vstrajali do pozne ure. Naše krščansko ljudstvo je tolikega uspeha neizmerno veselo. Kdo ne bi bil vesel, ako vidi ne le nedolžne otroke, cvetoča dekleta in žene, ampak tudi blejske može in mladeniče tako vneto spoznavati svojo vero? Končale so se duhovne vaje z veličastnim sprevodom na cvetno nedeljo. Mladeniči iz »Katoliškega izobraževalnega društva« so nesli misijonski križ, mnogo duhovnikov se je udeležilo sprevoda pod vodstvom č. g. dekana Novaka. K sklepu smo še enkrat glasno priznali svojo vero in storili splošno spravo. Naj pač ne bo nikoli zdražb in prepirov med tem ljudstvom, ki je klečé pred Najsvetejšim si odpuščalo in obljubilo ljubezen in slogo! Krščansko življenje bodi ona nerazrušna vez, ki naj nas druži v medsebojni ljubezni! Cvetna nedelja na Bledu pa nam ostane neizbrisno v spominu. Vsklilo je res ta dan v premnogih srcih duhteče cvetje kreposti in poštenosti. Čast in hvala č. gg. misijonarjem in vrlim Blejcem!

(**Iz Novega Mesta.**) Pretečeni petek smo pokopali gospo Karolino Kušlan, ženo znanega našega podobarja in pozlatarja Anton Kušlana. Bila je blaga, zlata duša. Kadar kdo umrje, se slišijo o njem različne sodbe, hvala in graja. O ranjki se je čula le jedna beseda: Škoda te blage gospe. Saj je pa tudi živela ranjka tako lepo, da o nji nihče ne more reči ni besedice slabega. Zahajala ni dosti med svet. Kot vijolica je živela skrita v domači hiši. Tu je pa vsem, ki so jo poznali, kazala krasno duhteče cvetove ponižnosti in nenavadne pobožnosti. Bila je posebno goreča častivka Matere Božje. Blag jej spomin!

(**Iz Rovt.**) **Med rovtarsko šolsko mladino se razširja v zadnjih 14 dneh hud kašelj. Do 30 otrok leži bolnih. Do danes je vsled tega 5 otrok umrlo. Vreme je skrajno neugodno. Vedno deževje zadržuje poljska dela.**

(**Iz Polhovega Gradca.**) Na Logu pri Polhovem Gradcu je umrl v nedeljo dne 3. aprila Matevž Trobec, oče mil. gospoda Jakoba Trobca, škofa v St. Cloudu v Ameriki. Bil je mož stare korenine, poštenjak skozi in skozi. Vkljub visoki starosti — imel je nad 80 let — je bil na duhu in telesu izvanredno čil in krepak. S svojo domačo, šaljivo besedo se je prikupil vsakemu, kdor je občeval z njim. Še v svoji bolezni je ohranil svojo prirojeno veselost in je tolažil druge, ki so jokali ob njegovi postelji. Če si ga vprašal: »Kako vam je, oče?« odgovoril je smehljajoč: »Bo že, bo že; pa bi bilo lahko bolje.« — Kako vesel je bil še mož dne 21. septembra, ko smo se spominjali na Logu škofovskega posvečenja njegovega sina. Njegova jedina želja je bila, da bi še jedenkrat videl svojega Jakoba — škofa. A Bog je ukrenil drugače. Ni mu dal doživeti to veselje, ampak poklical ga je na račun, ki njemu gotovo ni bil pretežek. Naj počiva v miru njegova blaga duša!

(**Na Kranjskem**) je bilo koncem minulega leta 503.977 prebivalcev; rojenih je bilo 18.801, umrlo jih je 13.613.

(**Iz celovške škofije.**) Na župnijo Karnski grad je prezentovan tamošnji provizor č. gospod Aleš Jelen, na župnijo Mali Št. Vid č. gospod And. Christof, župnik v Tropoljah. — Za dekanijskega svetovalca dekanije Šmohor je izvoljen in potrjen č. gospod J. Lakonik, župnik na Brdu.

(»**Analfabeti**«.) S Koroškega: Lani je prišlo na Koroškem vkup 827 Koroščev pred naborne komisije. Od teh jih samo 23 ni hodilo v nobeno šolo, t. j. 2·9 odstotkov. Od teh je bilo v okrajnem glavarstvu Velikovec 14, Volšberg 6, Šent Vid 2, Celovec 1. Na Štajerskem je bilo v istem letu 1·3 odstotkov, na Kranjskem in Primorskem po 5·7 odstotkov, v Istri 15·3 odstotkov analfabetov.

(**Premeščen**) je c. kr. okrajni glavar A. baron Marojčič, sin slavnega hrvatskega junaka Marojčiča, iz Zadra na c. kr. namestništvo v Trst. Baron Marojčič je vrl rodoljub in taki činitelji na tržaškem namestništvu zamorejo biti le dobrodošli tamošnjim Slovencem.

(**Gospodarski sestanek v Dalmaciji.**) Dne 12. t. m. bode v Spljetu v Dalmaciji velik gospodarski sestanek gospodarjev, poljedelcev, strokovnjakov v kmetijstvu, župnikov, učiteljev itd., da se pogovore o zboljšanju gospodarskih razmer v Dalmaciji. Tak sestanek bi bil tudi dokaj koristen za naše kmetovalce in resno bi se morali lotiti tega načrta. Saj zahtevajo rane v našem kmetijstvu radikalnega zdravljenja več ko v jednem oziru.

(**Tržaški judje na delu**) Kdor bi mislil, da bodo judje na tržaškem magistratu in njihovi tovariši okoli »Amica« mirovali, spoznavši svojo budalost in krivico nasproti škofu, ta bi se zelo motil. Kakor se je zvedelo, odposlala se je res od lahonske in pseudo-katoliške strani neka spomenica na Sveto Stolico in tudi do zastopnika iste na Dunaju, nuncija Tagliana. Dne 28. m. m. je bila v Rimu tozadevna seja in kakor poroča brzojavno iz Rima »Patria del Friuli«, predloženo je bilo seji tudi dolgo poročilo nuncija. V spomenici se povdarja, da hoče tržaški slavofilski škof Šterk poslovaniti tržaško cerkev in da temu protestuje »velika množina tržaškega prebivalstva«. »Spomenice« so tiste bombe, s katerimi upajo svojemu škofu do skrajnega nepokorni »Amicovci« izpodbiti tla. In kakor so nedavno grozili, tako so tudi storili: Sveta Stolica izvedi, kak slavofil je monsig. Šterk in kako kruto on postopa proti Italijanom v Trstu. Kolikor zlobe in sovraštva je mogoče spraviti v jedno listino, toliko jo gotovo hranijo te »spomenice« — žido-katolikov tržaških! No, vladika Šterk naj bode potolažen, sveti Oče se ne bode zlágal s sovražniki Cerkve in bode znal katera sapa je prinesla to spomenico v Rim. Tudi Strossmayerju se je godilo tako in še hujše in kdo je zmagal? »Amicovci« in njih — dobrotniki na magistratu pa bi radi želi blamažo, ker sejejo razpor. Iz mej magistratovih judov se najbolj odlikuje v sovraštvu do katoliške cerkve »svetovalec« Piccoli. Ta jud hrani največ strupa v svojem želodcu. On je ščuval na škofa tržaškega župana in si je menda kar sam postavil nalogo, da hoče uničiti tržaške verne Slovence. Menda dobi za to svoje delo precejšen del tistih milijonov, ki so ostali od tržaških dohodkov po odbitku okoličanske »pasive«. Zdaj je temu sinu Abrahamovemu prišlo na um, da dregne tudi v rojansko cerkev in tudi ondi iztrebi slovenščino. Dobrega pomočnika svoji malicijozni ideji pač ima v Rojanu. A se menda nahajajo še višje moči v tej zadevi, kakor sta ušivi žid in njegov pomočnik v Rojanu!

(**V Pobegah pri Kopru**) so laški sleparji dne 20. m. m. pri igri »mora« ociganili dva siromašna slovenska kmeta, ki sta prišla kupovat prešiče in sta za to hranila denar leto in dan. Od 40 gld. so jima lopovi pustili samo — dva novca. Tako dela lahonska sodrga s slovenskim prebivalstvom in naši ljudje se še ne streznijo!

(**Kazen za greh.**) Zaslužena kazen za vnebovpijoče pregrehe, katere je učinjal zloglasni izdajalec Karlo Martinolich, vrednik izdajskega lista »Oslic« v Pulju, je doletela tega neprecenljivega renegata. Kakor je že znano, poneveril je ta »biser človeške družbe« lastni italijanaški stranki, katera mu je zaupala mnogo iredentovskega denarja, in čepi zdaj za leso v rovinjski kaznilnici. Na njegovo ostalo imetje pa se je vložila sekvestracija in krona kazni je ta, da se je ta odlok razglasil v hrvatskem jeziku v službenem listu »L' Osservatore Triestino«. Martinolich je bil lopov prve vrste, nebroj hrvatskih kmetij v Istri je spravil na nič in je ravnal s svojimi najožjimi rojaki kakor ris z ovcami. Zdaj se uresničuje izrek, da je renegat največji hudodelec na svetu in kdor izda svoj narod, on je zmožen vseh pregreh. Naj bi zadela vse izdajice jednako zaslužena kazen!

Društva.

(Slov. kat. del. društvo) priredilo je v nedeljo dné 3. t. m. na Bizoviku javni ljudski shod s sledečim dnevnim redom: 1. Organizacija. 2. Raznoterosti. Ob določeni uri zbralo se je lepo število domačih, kakor tudi nekaj gostov iz Ljubljane v gostilni gosp. Čerina. Gosp. Jean je otvoril shod ter vodil volitev predsedstva, v katero je bil voljen kot predsednik gosp. Jeraj. K prvi točki govoril je gosp. Gostinčar ter v dolgem govoru razložil pomen gospodarske organizacije. K drugi točki govoril je g. Jean o politični organizaciji in programu soc.-demokratov, g. Gostinčar o ptujih delavcih in konečno je g. Jean še predlagal, naj se sklene na tem ljudskem shodu prošnja za ustanovitev obrtnega sodišča v Ljubljani v smislu postave iz l. 1896. in to prošnjo izroči dež. zboru odnosno dež. odboru. Ta predlog je bil jednoglasno sprejet. Predsednik shoda g. Jeraj je potem še pozival navzoče, naj v kar največem številu pristopijo kat. del. društvu, naj si ustanovijo svoje kmečko društvo in naj vsem novim prijateljem kmečkega stanu, to je soc.-demokratom, pokažejo vrata, če bi se tudi njih hotelo v svoje zanjke vloviti. Zahvalil se jim je na mnogobrojni vdeležbi in res uzornem redu ter s trikratnim slava-klicem na Nj. veličanstvo cesarja zaključil ob 6. uri shod. Po shodu so člani zidarskega in tesarskega pevskega društva izborno zapeli nekaj domoljubnih pesem in potem so se Ljubljančani podali domov, z obljubo, da na občo željo kmalu zopet pridejo.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj, 5. aprila. Ministerska posvetovanja, katerih se sedaj udeležuje tudi poveljnik mornarice, baron Spaun, se nadaljujejo še danes.

Dunaj, 5. aprila. Danes opoludne je bil ministerski svet pod predsedstvom cesarjevim. Predmet posveta je bil proračun za l. 1899. Poveljnik mornarice zahteva poleg redne večje potrebščine v znesku pol milijona na leto še izredni prispevek za mornarico v znesku 55 milijonov v desetih letnih obrokih.

Gradec, 5. aprila. Sinoči je zborovalo „meščansko društvo“; razgovor je bil o ogerski nagodbi. Vsprejeta je bila resolucija, ki zahteva kvoto 50 : 50. Na shodu so nekateri govorniki ostro obsojali postopanje nemške ljudske stranke, katero je zagovarjal dr. Hochenburger. Nemško-nacijonalni dijaki so proslavljali Wolfa in Schönererja.

Brno, 5. aprila. Vodstvi nemško-liberalne in nacijonalne stranke sta sklenili, da se za sedaj ne priredi nameravani „volkstag“.

Pariz, 5. aprila. Nekateri poloficijozni listi vedo poročati, da bode vojno sodišče na svojo pest vložilo tožbo proti Zoli.

Rim, 5. aprila. „Agencia Stefani“ poroča iz Madrida, da se je Španija obrnila do velesil s prošnjo za posredovanje. O tem se bodo posvetovale velesile mej seboj.

Madrid, 5. aprila. Sveti oče se je ponudil, da posreduje med Španijo in ameriškimi Združenimi državami. Američani se izogibljejo posredovanju, ker hočejo Kubo na vsak način iztrgati Španiji. Oboroževanje se nadaljuje na obeh straneh. Španjska banka je državi dala 500 milijonov peset na razpolago.

New-York, 5. aprila. Iz Washingtona se poroča: Vest, da je papež ponudil Španiji in zveznim državam svoje posredovanje in da sta to ponudbo vsprejeli obe državi, se uradno dementuje. — Razni krogi trdijo, da se bo posrečilo, kongres odvrniti od tega, da bi Španjcem takoj napovedal vojsko.

Umrli so:

1. aprila. Linda Olivo, zasebnica, 22 let, Francovo nabrežje 1, miliar tubercul. — Anton Lugek, hranilničnega uradnika sin, 8 let, Dunajska cesta 8, jetika.

2. aprila. Franc Trojar, nočni čuvaj, 60 let, Cesta na Rudolfovo železnico, se je obesil.

V bolnišnici:

30. marca. Apolonija Hrovat, gostija, 70 let, ostarelost.
1. aprila. Ana Dovjak, gostilničarja vdova, 31 let, jetika.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306·2 m.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah v mm.
4	9 zvečer	728·2	9·8	sl. szah.	pol oblačno	
5	7 zjutraj	730·6	4·3	sl. jvzh.	jasno	0·0
	2. popol.	731·1	15·0	sr. jjzah.	oblačno	

Srednja včerajšnja temperatura 8·7°, za 1·2° nad normalom.
Sinoči obroč okoli lune.

Vlaknena obleka iz surove svile gld. 8·65

do **42·75** blaga za popolno obleko — tussor in shantungs-Pongees — istotako črna, bela in barvasta **Hennebergova svila** od 45 kr. do gld. 14·65 meter — iz najbolj modernih tkanin, barv in vzorcev.

Na zasebnike poštnine in carine prosto na dom. — Vzorci obratno. V Švico dvojni pismeni porto. 53 2 **3**

Tovarne za svilo G. Henneberg
(c. in kr. dvorni zalagatelj) v Curihu.

V slovô!

P. n. slovenskemu občinstvu, ki me je odlikovalo skozi vso operno sezono ter mi zlasti na častnem mojem večeru na posebno laskav način izrazilo svoje priznanje, izražam tem potom svojo najsrčnejšo zahvalo.

Osobito velerodnim slovenskim damam, ki so mi blagovolile pokloniti po milostljivi gospej Franji dr. Tavčarjevi dragoceni prstan z briljanti ter krasno liro s trakovi, častitim članom narodne čitalnice v Ljubljani, dragim rojakinjam in rojakom, Hrvaticam in Hrvatom, za prelepi venec s trakovi ter končno blagonaklonjenim mi kritikom slovenskega časopisja izražam svojo najglobokejšo zahvalo, ter kličem vsem skupaj: Zdravi! Na svidenje v bodoči sezoni!

V Ljubljani, dné 4. aprila 1898.

Ivan Rasković,
259 1—1 operni tenorist.

Oddá se s 1. majem t. l. v večjej trgovini na deželi

služba prodajalca.

Gospodje, ki so popolnoma zmožni trgovine z vsakovrstnim mešanim blagom, in ki morejo položiti kavcijo v znesku šestmesečne plače, naj vložé potom upravništva »Slovenca« svoje ponudbe z dokazili svoje zmožnosti in dosedanjega službovanja ter naznanijo svoje zahteve gledé plače do **dné 15. aprila t. l.** 250 3—2

Izpraznjena je

služba cerkvenika in organista

v Nevljah pri Kamniku. Nastopi se lahko o sv. Juriju.

Župni urad v Nevljah.

252 3—1 **Fr. Gornik,** župnik.

Na prodaj je meseca majnika

velika baraka št. 6

Pred prulami

iz lepega lesa, z več vrati, okni in polkni, po prav nizki ceni. Pokrita je na polovico s kositarjem. Več pozvé se ravno tam.

244 3—2 *Terezija Hočevar.*

Franc Stupica,

trgovec z železnino in specerijskim blagom

v Ljubljani na Marije Terezije cesti štev. 1,

zraven Ančnikovega skladišča za žito,

priporoča svojo **veliko zalogo** vseh v

železnino spadajočih reči,

kakor **kovanja za cerkve, župnišča** in **hiše,** sploh za **različne stavbe,** dalje **kuhinjskega orodja, štedilnih ognjišč (sparherdov)** ter bogato pozlačenih **nagrobnih križev** in **različno orodje za kmetovalca.**

Raznovrstno **mizarsko, tesarsko, usnjarsko** in **ključavničarsko orodje, traverze** in dobro ohranjen, **železniške šine za oboke, vodne sesalke, (pumpe) vlite kotle** po jako nizki ceni.

Najfinejši **cement za stavbe in vodnjake. bič (štorje) za obijanje stropov,** in **strešni klej (Dachpappe).** 280 2 148 6—6

Nadalje različnega in bogato založenega

specerijskega blaga.

Koverte s firmo
vizitnice in
trgovske račune
priporoča
Katol. tiskarna
v Ljubljani.

Stanarinske knjižice
za stranke
z uradno potrjenimi določbami hišnega reda v slovenskem in nemškem jeziku, z razpredelbo za vplačevanje stanarine, vodovodne in mestne doklade, dobé se **komad po 15 kr., 10 komadov vkup 1 gld.** v
Katol. Tiskarni
v Ljubljani.

Severonemški Lloyd v Bremi.

158 30—11

Od vis c. kr. ministerstva vsled ukaza dné 7. maja 1894, št. 5373 dovoljen.

Brodarstvo poštnih brzoparnikov do Novi-Jorka:

Iz **Breme** vsak torek in soboto zvečer.
Iz **Southamptona** dotaknivši se Cherbourga vsako sredo in nedeljo
Iz **Genove** dotaknivši se Neapola via Gibraltar dva ali trikrat na mesec.

Brema - Sev. Amerika. Do Novi-Jorka.
Brema - Južna Amerika. Do Montevideo.
Do Baltimore.
Brema - Vzhodna Azija. Do Kitajskega.
Do Buenos-Ayres.
Brema - Avstralija. Do Adelaide, Melbourna, Sydneja.
Do Japonskega.

Vožnja po morji čez ocean do Novi-Jorka traja 6 do 7 dnij.

Najlepša in najceneja priložnost za potovanje.

Glavni zastopnik v Ljubljani:
Edvard Tavčar.

Originalno plzensko pivo!!

Oziraje se na našo anonco **z dné 24. svečana t. l.** usojava si naznaniti velespoštovanemu občinstvu, da **točijo naše pivo** naslednji gospodje: 256 4—1

L. Fantini (Gradišče),
Karol Koisser (pri Maliču),
Ivan Mayr (Filipov dvorec).

Nadalje **prodajajo naše pivo v steklenicah** gospodje:

Ivan Buzzolini (Špitalske ulice),
J. C. Praunseiss (Glavni trg),
Anton Stakul (Šelenburgove ulice).

Naročila na pivo v steklenicah sprejemava v najini pisarni, **Gradišče 5,** kakor tudi zgoraj imenovani gospodje. — **Naročila z dežele izvršujeva točno.**

Velespoštovanjem *Gorup & Schitnik,*

generalna zastopnika meščanske pivovarne v Plznu (ustanov. l. 1842).

Dunajska borza.

Dné 5. aprila.

Skupni državni dolg v notah	102	gld. 25	kr.
Skupni državni dolg v srebru	102	„ —	„
Avstrijska zlata renta 4%	121	„ 90	„
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	102	„ 10	„
Ogerska zlata renta 4%	121	„ 15	„
Ogerska kronska renta 4%, 200 kron	99	„ 35	„
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	920	„ —	„
Kreditne delnice, 160 gld.	356	„ 25	„
London vista	120	„ 40	„
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58	„ 72½	„
20 mark	11	„ 74	„
20 frankov (napoleondor)	9	„ 53	„
Italijanski bankovci	44	„ 95	„
C. kr. cekini	5	„ 65	„

Dné 4. aprila.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	163	gld. 50	kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	160	„ —	„
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	196	„ 50	„
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99	„ 70	„
Tisine srečke 4%, 100 gld.	140	„ 50	„
Dunavske vravnavne srečke 5%	130	„ 25	„
Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	109	„ —	„
Posojilo goriškega mesta	112	„ 50	„
4% kranjsko deželno posojilo	99	„ —	„
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99	„ 10	„
Prijoritetne obveznice državne železnice	223	„ 50	„
» » južne železnice 3%	183	„ 25	„
» » južne železnice 5%	126	„ 40	„
» » dolenjskih železnic 4%	99	„ 50	„

Kreditne srečke, 100 gld.	204	gld. 25	kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	170	„ —	„
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	20	„ 25	„
Rudolfove srečke, 10 gld.	25	„ —	„
Salmove srečke, 40 gld.	83	„ —	„
St. Genóis srečke, 40 gld.	80	„ 25	„
Waldsteinove srečke, 20 gld.	59	„ —	„
Ljubljanske srečke	22	„ 75	„
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	158	„ 50	„
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	3450	„ —	„
Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	429	„ —	„
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	73	„ 75	„
Splošna avstrijska stavbinska družba	117	„ 90	„
Montanska družba avstr. plan.	152	„ 50	„
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	181	„ 50	„
Papirnih rubljev 100	127	„ —	„

S 1. aprilom se prične novo celoletno naročevanje!

Avtentično oznanilo žrebanja tù in inozemskih loterijskih srečk, izkaz vseh izžrebanih državnih in zasebnih obligacij.

Naročnina od 1. aprila do konca dec. t. l. je **za Avstro-Ogersko gld. 2·—.**

„MERCUR“

XXXVI. leto.

S 1. aprilom **na novo vstopivši** naročniki dobijo, **dokler je še kaj zaloge,** kot **brezplačni privržek** „**Finanzielles Jahrbuch**“, ki obsega zaznamek vseh izžrebanih srečk. — Naročuje se s poštnimi nakaznicami pri vseh c. in kr. poštnih uradih in pri **administraciji „Mercur“, Dunaj, I., Wollzeile 10.**

Izdajatelj: **Dr. Ivan Janežič.** Odgovorni vrednik: **Ivan Rakovec.** Tisk »Katoliške Tiskarne« v Ljubljani.